

OCHRANA OVZDUŠÍ

Ovzduší je pro člověka jednou z nejdůležitějších složek, které tvoří životního prostředí a bez které se nemůže obejít. Vdechovaný vzduch a vše, co obsahuje, se dostává do lidského těla a přímo tak působí na zdraví člověka. Proto je kvalitě ovzduší věnována velká pozornost a to na všech úrovních (národní, evropské i mezinárodní úrovni).

Nečistoty v ovzduší patří k základním ekologickým problémům, které viditelně ovlivňují zdraví a životy lidí. Především díky činnostem člověka dochází k tvorbě velkého množství škodlivin, které negativně působí a čistotu ovzduší.

V devadesátých letech 20. století bylo v České republice investováno mnoho finančních prostředků do snížení emisí (zejména z velkých elektráren), čímž došlo k výraznému zlepšení kvality ovzduší, která v některých regionech do té doby patřila k nejhorším na světě. Rozvoj průmyslu a nárůst dopravy po roce 2000 způsobily, že se kvalita ovzduší v České republice začala opět zhoršovat. V nezanedbatelné míře k tomu přispívá také neodpovědné chování lidí, kteří k topení v domácnostech používají nekvalitní paliva či dokonce komunální odpad a vypouští tak do ovzduší nebezpečné látky. Největší problém v současné době představuje jemný prach. Ministerstvo životního prostředí v roce 2007 zpracovalo Národní program snižování emisí ČR, který následně schválila vláda. Tento dokument obsahuje několik klíčových opatření, která přispějí ke zlepšení současného stavu a k ochraně životního prostředí a zdraví lidí.

Látky, jejichž zvýšená přítomnost v ovzduší může ovlivňovat životní prostředí a životy lidí, jsou především chlorovodíky, oxidy síry a dusíku, fluór, chlór a další např.

neviditelné a o to více nebezpečné radioaktivní částice. Hrozbu představují i freony, které poškozují ozónovou vrstvu.

Nejčastějšími důsledky špatné kvality ovzduší mohou být různá onemocnění (nemoci dýchací soustavy, nemoci způsobené zvětšováním ozónové díry), kyselé deště, které mají negativní vliv na vodní toky, zemědělské plodiny a lesní porosty, jak můžeme vidět na příkladu Krušných hor, změny globálního klimatu.

Kvalita ovzduší

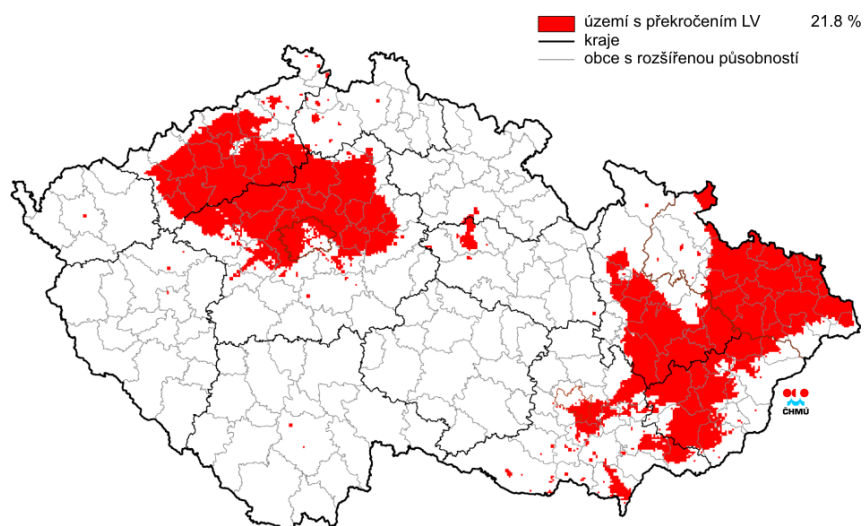
Pod pojmem kvalita ovzduší si představujeme úroveň znečištění vnějšího ovzduší, která může svými účinky ovlivňovat lidské zdraví, vegetaci, celé ekosystémy i materiály. Tato úroveň znečištění vnějšího ovzduší je způsobena vypouštěním znečišťujících látek z různých zdrojů v důsledku lidské činnosti (např. doprava, spalování, průmyslová výroba, a další). Znečišťující látky jsou po vypuštění ze zdroje přenášeny v atmosféře a mohou tak ovlivňovat kvalitu ovzduší jak v nejbližším okolí samotného zdroje znečištění, tak ve vzdálenějších oblastech.

Údaje o kvalitě ovzduší jsou každoročně předkládány členům vlády a poté jsou vždy zveřejňovány na webových stránkách Ministerstva životního prostředí.

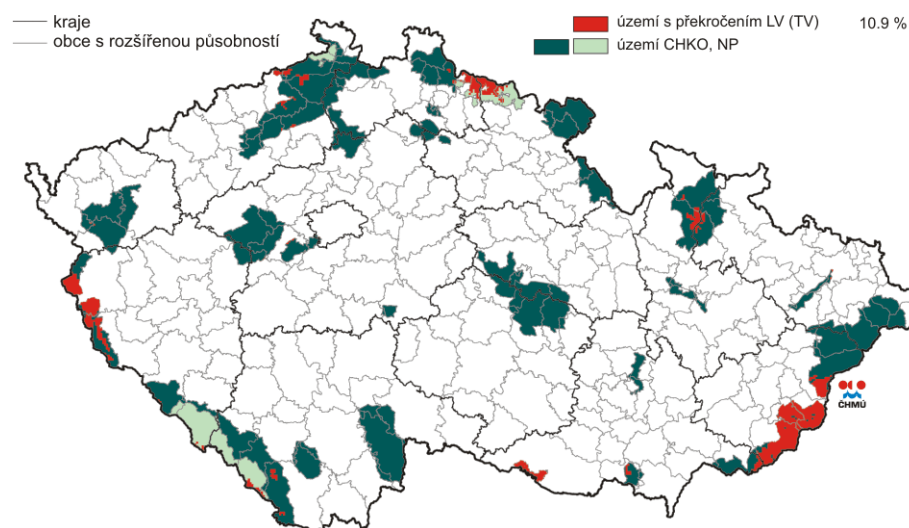
Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší

Oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší, kde je překročena hodnota imisního limitu u jedné nebo více znečišťujících látek. Vymezení těchto oblastí a jejich případné změny provádí Ministerstvo životního prostředí jednou ročně a zveřejňuje je ve Věstníku Ministerstva životního prostředí.

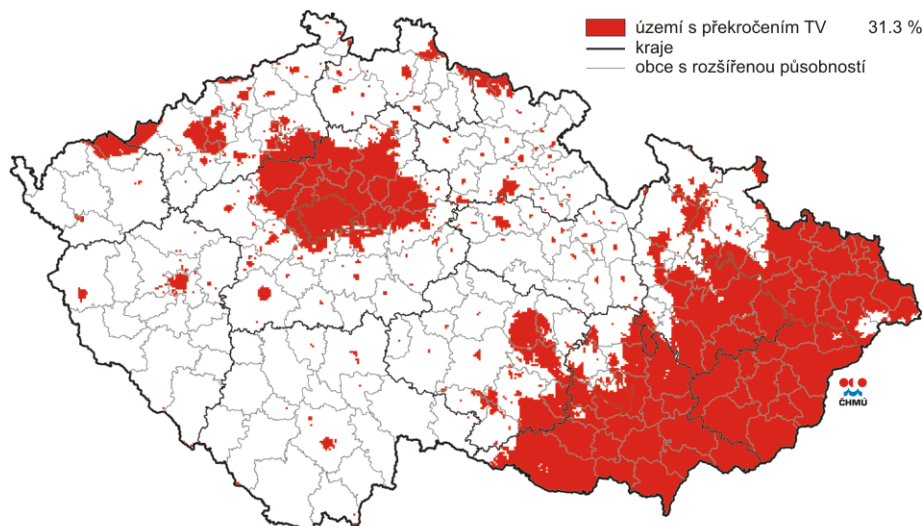
Na následujících třech mapkách můžete vidět oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší (platné pro rok 2011).

Obr. II.4.3.1 Vyznačení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší vzhledem k imisním limitům pro ochranu zdraví, 2011

Obr. II.4.3.5 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu ekosystémů a vegetace na území NP a CHKO se zahrnutím přízemního ozonu, 2011

Obr. II.4.3.3 Vyznačení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší vzhledem k cílovým imisním limitům pro ochranu zdraví se zahrnutím přízemního ozonu, 2011

Národní program snižování emisí

Cílem NPSE je snížit rizika pro lidské zdraví, snížit zátěž životního prostředí látkami poškozujícími ekosystémy a vegetaci a vytvořit předpoklady pro regeneraci postižených složek životního prostředí a pro snižování. V souvislosti s těmito cíli je kladen důraz na podporu nových environmentálně šetrných technologií a využití potenciálu energetických úspor.

Legislativa upravující ochranu ovzduší

1) Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.

Tento zákon stanovuje převážně práva a povinnosti provozovatelů zdrojů znečišťování ovzduší a nástroje ke snižování množství látek, které znečišťují ovzduší. Dále vymezuje působnost správních orgánů a opatření k nápravě a sankce.

2) Zákon č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech.

Tento zákon upravuje práva a povinnosti osob a působnost správních úřadů při ochraně ozonové vrstvy Země a klimatického systému Země před nepříznivými účinky regulovaných látek a fluorovaných skleníkových plynů.

ZDROJE

1) www.mzp.cz

2) <http://www.cizp.cz/Pusobnosti/Slozky-CIZP/Ochrana-ovzdusi>

3) http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/ozko/ozko_CZ.html